

Állásfoglalás a kollektív befektetési formákról és kezelőikről, valamint egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2014. évi XVI. törvény (Kbftv.) – 2. § (2) bekezdése szerinti kockázati tőkealap-kezelők és az általuk kezelt alapok (Kivett Intézmények) felügyeletével összefüggő – módosításának értelmezésével kapcsolatosan

I. TÉNYÁLLÁS ÉS JOGSZABÁLYI HÁTTER

A 2019. december 18. napján kihirdetett, a pénzügyi közvetítőrendszert, valamint az államháztartást és a gazdasági stabilitást érintő egyes jogszabályok módosításáról szóló 2019. évi CXVIII. törvény alapján a Kbftv. 1. § a) pontja 2020. január 1. napjával, míg 162. § (1) bekezdése 2020. január 18. napjával a következők szerint módosult:

„1. § Ha nemzetközi szerződés eltérően nem rendelkezik, e törvény hatálya kiterjed

a) a Magyarország területén székhellyel rendelkező, e törvény szerinti kollektív befektetési forma és befektetési alapkezelő létrehozatalára, működésére és felügyeletére, kivéve a 2. § (2) bekezdése szerinti kockázati tőkealap-kezelő (és az általa kezelt kockázati tőkealap és magántőkealap) felügyeletét, valamint az olyan egy vagy több, de kizárólag zártkörű ABA-t kezelő ABAK-ok (és az általuk kezelt zártkörű ABA-k) felügyeletét, amelyeknek ugyanezen ABAK-ok vagy azok anyavállalatai vagy leányvállalatai, vagy ezen anyavállalatok egyéb leányvállalatai az egyedüli befektetői, feltéve, hogy e befektetők maguk nem ABA-k.”

„162. § (1) A befektetési alap és a befektetési alapkezelő – a 2. § (2) bekezdése szerinti kockázati tőkealap-kezelő (és az általa kezelt kockázati tőkealap és magántőkealap) kivételével, valamint az olyan egy vagy több, de kizárólag zártkörű ABA-t kezelő ABAK kivételével, amelyeknek ugyanezen ABAK-ok vagy azok anyavállalatai vagy leányvállalatai, vagy ezen anyavállalatok egyéb leányvállalatai az egyedüli befektetői, feltéve, hogy e befektetők maguk nem ABA-k – a Felügyelet részére felügyeleti díjat fizet. A felügyeleti díj a (2) bekezdés szerinti alapidj, valamint a (3) és a (4) bekezdés szerint számított változó díj összege.”

II. A JOGKÉRDÉSEK ÉS AZ MNB ÁLLÁSPONTJA

A Beadványban a Kérelmező a Kivett Intézmények tevékenységére 2020. január 1. napjával irányadó előírásokra és azok megsértése esetén alkalmazható szankciókra vonatkozó általános jellegű, illetve – egyes témakörök esetében – konkrét kérdéseket tett fel az alábbiak szerint:

II.1. A felügyelet alól kivett, már működő, illetve a jövőben létrehozandó alapkezelők és alapok létrehozatalára és működésre vonatkozó szabályok – ideértve a Kbftv. Hatodik részében, illetve a 78/2014. (III. 14.) Korm. rendeletben rögzített előírásokat – közül melyek és milyen körben alkalmazandók?

A Beadványban megfogalmazott általános jogkérdést illetően fontos kiemelni, hogy a Kbftv. 1. § a) pontjának a módosítása csupán a Kivett Intézmények felügyeletét érinti, azok létrehozatala és működése ugyanakkor a továbbiakban is a Kbftv. által előírt rendben, az ott előírt szabályok betartásával kell, hogy történjen. Mindezekből következően az MNB felügyelete alól kivett intézmények 2020. január 1. napját követően is kötelesek minden olyan előírást betartani, amelynek tekintetében a jogszabály nem rendelkezik kifejezetten úgy, hogy az a Kivett Intézményre nem alkalmazandó.

A felügyeleti díj megfizetésével összefüggésben a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2013. évi CXXXIX. törvény (MNB tv.) 168. § (1) bekezdése a következőket rögzíti: „A külön jogszabály szerint kiszámított

alapdíjat a naptári év első napján engedéllyel rendelkező, illetve az MNB nyilvántartásában szereplő díjfizetésre kötelezett évente egy összegben január 31-éig utalja át az MNB számlájára.”

Értékelve, hogy az MNB tv. fenti rendelkezése csak a „díjfizetésre kötelezett” intézmények vonatkozásában értelmezhető, továbbá figyelemmel arra is, hogy a Kbtv. 162. § (1) bekezdése alapján az ún. limit alatti kockázati tőkealap-kezelők, illetve a csoporton belüli befektetői körrel rendelkező alapkezelők nem esnek bele a „díjfizetésre kötelezett” kategóriába, megállapítható, hogy a hivatkozott intézményi kört nem terheli felügyeleti díj fizetési kötelezettség.

II.2. Mentessülnek-e a kivett intézmények a Kbtv. vagy egyéb jogszabály alapján fennálló adatszolgáltatási kötelezettség alól?

A II.1. pontban rögzítettek alapján az MNB az adatszolgáltatási kötelezettségek tekintetében is azon az állásponton van, hogy – ellenkező jogszabályi kikötés hiányában – a Kivett Intézményeknek valamennyi jogszabályon alapuló adatszolgáltatási, bejelentési és értesítési kötelezettségüket teljesíteniük kell. E körben emlékeztetem a Kérelmezőt arra, hogy a Kbtv. tárgyalta módosítása – szemben a díjfizetési rendelkezések módosulásával – nem terjedt ki a törvény 167. §-ának¹ a módosítására, így a hivatkozott §-ban előírtak a továbbiakban is adatszolgáltatásra kötelezik a Kivett Intézményeket. Mindazonáltal tájékoztatom a Kérelmezőt, hogy az MNB a tárgyalta jogszabályi változások tükrében áttekinti az adatszolgáltatási tárgyú rendeleteit, melynek során felülvizsgálja a korábban a Kivett Intézményeket érintő felügyeleti adatigényének jövőbeni indokoltságát.

II.3. A jogszabályi előírásoknak való nem teljes körű megfelelés esetén alkalmazandók-e szankciók és melyek?

A Kbtv. tárgyalta módosítása az MNB felügyeleti hatáskörét illetően valóban változást jelent a tekintetben, hogy az MNB az MNB tv. 64. § (1) bekezdésében foglalt ellenőrzési eljárásokat, valamint felügyeleti ellenőrzést nem folytathat le a Kivett Intézmények működését, tevékenységvégzését illetően, ezzel összefüggésben pedig intézkedéseket és szankciókat sem alkalmazhat.

Mindazonáltal fel kívánom hívni a Kérelmező figyelmét arra, hogy a Kbtv. módosítása nem érinti az MNB engedélyezési feladatkörét, amelynek elsődleges célja azon intézmények piacra lépésének, illetve piacon maradásának a megakadályozása, amelyek a működés minimálisan elvárható feltételeinek sem képesek megfelelni.

Az MNB tehát a jövőben is figyelemmel kíséri a Kivett Intézmények engedélyezési tárgyú jogszabályi megfelelését, e célból feldolgozza és értékeli a hivatalosan tudomására jutott releváns információkat. Abban az esetben pedig, ha az MNB arról szerezne tudomást, hogy egy Kivett Intézmény nem felel meg az engedélyezési feltételeknek, nem rendelkezik a szükséges tőkével, vagy nem végzi az engedélyben foglalt tevékenységet, a Kbtv. 15. §-a alapján mérlegelné az ott felsorolt intézkedések megtételének a szükségességét, így akár az engedély visszavonásának a lehetőségét is.

II.4. Szükséges-e a kivett alapkezelőknek – többek között – a személyi változásokról (pl.: kontroll funkciót ellátó személy változása, kiszervezésben történő változás) bejelentést tenni az MNB-hez? Az alapok engedélyezése, nyilvántartásba vétele, vezető állású személyek engedélyezése változik-e a jövőben a megszokott gyakorlathoz képest?

A szóban forgó jogszabály-módosítás az MNB engedélyezési és nyilvántartásba vételi jogköreit, valamint a Kivett Intézmények bejelentési kötelezettségét nem érintette, így e tekintetben az MNB gyakorlata nem változik.

¹ „A Felügyelet felé történő adatszolgáltatás”

II.5. Egy felügyelt alapkezelő, illetve alap utóbb átminősülhet-e kivett intézménnyé, ha teljesíti a Kbtv. 1. § a) pontja szerinti feltételek közül azokat, amelyek nem a limit alatti működéshez kapcsolódnak?

Minden olyan alapkezelő, amely megfelel a Kbtv. 1. § a) pontjában megfogalmazott kivételi feltételeknek, a törvény erejénél fogva kikerül az MNB felügyelete alól, a mentességi szabály tehát a feltételek 2020. január 1. napját követő teljesülése esetén is alkalmazandó. Mindazonáltal az MNB hangsúlyozza, hogy az „átjárhatóság” az ellentétes irányban is biztosított: attól az időponttól fogva, hogy egy intézmény már nem felel meg a mentességi követelményeknek, további értesítés és figyelmeztetés nélkül visszakerül az MNB felügyelete alá.

II.6. Azok az alapkezelők, akik 2019. év végén értesítést kaptak átfogó felügyeleti vizsgálat megindításáról, ellenőrzésre kerülnek-e? Azaz 2020. január 18. napjától sor kerül-e a kivett alapok és alapkezelők – akár 2020. január 18. napját megelőző, akár azt követő – tevékenységének ellenőrzésére?

A folyamatban lévő eljárások lezárásával kapcsolatosan az érintett intézmények megkapják a jogszabályváltozással összhangban álló értesítéseket az MNB részéről. Az MNB felügyeleti hatáskörében új ellenőrzési eljárásokat a Kivett Intézmények tekintetében nem indít. Hangsúlyozandó ugyanakkor, hogy amennyiben egy Kivett Intézmény – akár az üzleti körülményeiből, akár a jogszabályi előírások változásából adódóan – visszakerül az MNB felügyelete alá, úgy az MNB – az MNB tv. 75. § (5) bekezdésében írtakat természetesen szem előtt tartva – akár visszamenőlegesen, tehát a Kivett Intézményi létszak vonatkozásában is ellenőrizheti az intézmény működését, hiszen az érintettek a Kivett Intézményi státuszuk fennállása alatt sem mentesülnek a Kbtv.-ben foglalt rendelkezések betartásának a kötelezettsége alól.

II.7. A kivett intézményi státusz független-e attól, hogy a kivett alapkezelők egyébként a Bszt.-ben meghatározott tevékenység végzésére, tehát például befektetési tanácsadásra vagy portfóliókezelésre vonatkozó engedély alapján befektetési szolgáltatásokat is nyújthatnak?

A Kbtv. mentességi szabálya a Kivett Intézmények befektetési vállalkozásokról és az árutőzsdei szolgáltatókról, valamint az általuk végezhető tevékenységek szabályairól szóló 2007. évi CXXXVIII. törvény (Bszt.) szerinti tevékenységét nem érinti, a befektetési szolgáltatási tevékenységre vonatkozó jogszabályi előírások betartását tehát az MNB hatósági jogkörében változatlan módon ellenőrzi.

II.8. Ha kikerülnek a kivett alapok és alapkezelők a felügyeleti jogkör alól, akkor a felügyelői kapcsolatuk is megszűnik? Lesz valaki az MNB-nél, akit lehet keresni engedélyezési és regisztrációs kérdésekben?

Az engedélyezési és regisztrációs kérdésekben a Kivett Intézmények a továbbiakban is fordulhatnak az MNB-hez tájékoztatáskéréssel vagy állásfoglalás iránti kérelemmel. Emellett felhívom a Kérelmező szíves figyelmét az MNB honlapján található engedélyezési útmutatókra, illetve az ott feltüntetett elérhetőségekre, kapcsolattartási lehetőségekre:

<https://www.mnb.hu/felugyelet/engedelyezes-es-intezmenyfelugyeles/engedelyezes>

II.9. Esetleg mely más hatóság léphet fel a kivett alapokkal és alapkezelőkkel szemben, ha azok nem felelnek meg a rájuk vonatkozó, a kollektív portfóliókezelésre, a szervezeti, működési szabályokra vonatkozó előírásoknak?

Az MNB a Kivett Intézmények tevékenysége vonatkozásában fennálló, más hatóság(ok) által gyakorolt hatásköröket illetően nem nyújthat tájékoztatást.

Felhívom a Kérelmező figyelmét arra, hogy az MNB a véleményét kizárólag a Beadványban rendelkezésre bocsátott információk alapján alakította ki, így az abban foglalt egyedi jogértelmezés csak az abban előadott tényállásra vonatkozik. Az MNB véleménye nem tekinthető kötelező erejű állásfoglalásnak, a benne foglaltaknak más hatóságra, illetve a bíróságra nézve nincs kötelező tartalma. Jelen állásfoglalás kizárólag tájékoztatás céljából készült, a benne foglaltak egyéb célok (pl. marketing) érdekében, továbbá harmadik személyekkel szemben nem használhatóak fel, illetve jogvita eldöntésére nem alkalmazhatóak.

Budapest, 2020. március 27.